

nebo uživateli zemědělských pozemků, na nichž hospodaří. Podle toho jest ochranu vlád. nař. čís. 142/34 sb. z. a n. přiznati i manželce zemědělcově, která hospodaří s ním na zemědělských pozemcích, je-li jejich spoluvlastníci, spolupachtýrkou nebo spoluúživatelkou. V souzeném případě jsou však vlastníky pozemků jen manželé dovolacích rekurentek, a tyto jim v hospodářství, jehož nejsou spoluvlastnicemi, toliko pomáhají. Hospodaření na pozemcích nejde na jejich účet a nebezpečí, nýbrž na účet a nebezpečí jejich manželů. Že jejich manželé jim z výtěžku hospodaření na svých pozemcích poskytují výživu podle zákona jim příslušející, a že rekurentky jsou jim nápomocny podle § 92 obč. zák., nestačí, aby je bylo považovati za zemědělce ve smyslu zmíněného § 6. Proto jim nepřísluší výjimečná ochrana podle citovaného nařízení v exekuci proti nim vedené.

Čís. 14498.

Legitimace podle § 161 obč. zák. nastává ipso jure sňatkem.

Postup soudu při žádosti dítěte, aby poručenský soud požádal správní úřady o vyznačení legitimace v matrice.

(Rozh. ze dne 11. července 1935, R II 272/35.)

Nezletilá Bohuvěra R., mimomanželsky zrozená, navrhla u poručenského soudu, by poručenský soud požádal okresní úřad v P. o vyznačení její legitimace dodatečným sňatkem její matky s nemanželským otcem Dr. Antonínem B. Nižší soudy návrhu nevyhověly, rekursní soud z těchto důvodů: Legitimace podle § 161 obč. zák. nebyla v matrice provedena, a jak z dopisu zemské správy politické v B. vychází najevo, není Dr. Antonín B. v matrice jako nemanželský otec poznamenán. Vzhledem k tomu je k provedení legitimace v matrice zapotřebí prohlášení nemanželského otce, že souhlasí s tím, aby jeho jméno bylo do matriky zapsáno. Nemanželský otec Dr. Antonín B. prohlásil však, že nesouhlasí s provedením legitimace a běže nad to v pochybnost, zda žadatelka, ač k ní nemanželské otcovství uznal, je jeho dítě. Za tohoto stavu věci nemůže býti legitimace nezletilého dítěte per subsequens matrimonium v matrice provedena v nesporném řízení podle návrhu žadatelčina.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí.

Důvody :

Původně žádala matka dítěte za provedení legitimace dodatečným sňatkem. Soud první stolice ustanovil dítěti poručníka a v odůvodnění usnesení uvedl, že dítě bylo dodatečným sňatkem, uzavřeným dne 25. února 1922 u okresního úřadu v P., podle § 161 obč. zák. ipso jure legitimováno, ač legitimace není v matrice vyznačena. Nyní navrhuje nezl. Bohuvěra R., zastoupená poručníkem, aby poručenský soud požádal okresní úřad v P. o vyznačení legitimace dodatečným sňatkem neman-

želského otce Dr. Antonína B. s její matkou. O této žádosti soud první stolice účastníky neslyšel, nýbrž spokojiv se s prohlášením Dr. Antonína B., tento nový návrh dítěte zamítl, protože schází prohlášení obou rodičů, aby jméno otce bylo v matrice zapsáno. Rekursní soud má za to, že se zřetelem na prohlášení otce, který vyslovil pochybnosti o svém otcovství, nemůže býti legitimace v nesporném řízení provedena. Legitimace podle § 161 obč. zák. jest bezprostředním účinkem uzavření manželství. Tento účinek legitimace nastává ipso jure v den sňatku a nikoliv teprve zápisem do matriky narozených, a opominutí zápisu do matriky narozených nemůže účinek legitimace ani zmařiti, ani oddáliti (Klang 1 str. 898, Ehrenzweig 193, Mayerhofer-Pace Hdbch. 2, 1173). V této věci ovšem nejde o posouzení účinku legitimace, nýbrž o její vyznačení v matrice. Výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 22. dubna 1892 čís. 6450 čís. 14 Věstn. min. sprav. byly opatrovnické soudy poukázány, by upozorňovaly rodiče na nebezpečí spojená s odkladem zápisu legitimace do matrik, a bylo jim uloženo, aby potřebné žádosti za opravu matrik narozených sepsaly a zaslaly zemskému úřadu se žádostí o sdělení nařízeného opatření. Stejný postup je zachovati podle sdělení ministerstva spravedlnosti Věstn. z r. 1908 str. 45. Jest tedy dbáti opravy matrik z úřadu. I když žádá za vyznačení legitimace dítě, nemůže soud odepřít požadovanou pomoc již se zřetelem na zájmy dítěte, Rozhodnutí o žádosti za vyznačení legitimace přísluší správnímu úřadu, Na soudě jest, aby případně sepsal potřebnou žádost, vykonal potřebné šetření, a aby, shledá-li, že podmínky legitimace jsou splněny, postoupil žádost příslušnému zemskému úřadu k rozhodnutí. V tomto smyslu nižší soudy nepostupovaly, nýbrž zamítly návrh bez potřebného šetření a potřebného slyšení účastníků. Usnesení obou nižších soudů jsou proto jednak zmatečná podle § 41 (2) g) zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. a mimo to pro neúplnost i nezákonná, a bylo je proto zrušiti. Na prvním soudu bude, aby podle §§ 18, 23 uvedeného zákona vyšetřil a zjistil všechny okolnosti a poměry důležité pro posouzení, jsou-li tu předpoklady pro žádané vyznačení legitimace podle § 161 obč. zák. K předpokladům těm patří, že se dítě narodilo mimo manželství z Boženy I., že došlo potom k uzavření manželství mezi nemanželkou matkou a Dr. Antonínem B. a že Dra B. je podle § 163 obč. zák. pokládáti za zploditele dítěte. V tom směru je tu jeho uznání otcovství k dítěti před soudem a to, že Dr. B. jako nemanželskému otci dítěte bylo také pravoplatně soudem uloženo platiti výživné. Domněnka nemanželského otcovství podle § 163 obč. zák. podle toho u Dra B. dopadá. Odvolá-li Dr. B. svoje dřívější uznání otcovství, nebude to na závadu a na překážku soudu, aby přesto rozhodl, zda předpoklady pro navrhovanou legitimaci jsou dány a by žádost byla postoupena zemskému úřadu k vyřízení, nýbrž bude jen na Dru B., což je mu ponecháno na vůli, aby své tvrzení o případné nesprávnosti onoho uznání otcovství a svůj odpor proti legitimaci uplatnil sporem. Soud tedy vyslechne účastníky, zejména také matku dítěte a Dra B., o uvedených předpokladech legitimace, o tom zdali souhlasí s navrhovanou legitimací, opatří, pokud se týče vyžádá příslušné listiny (křestní a oddací list) a na to usnesením, jak už řečeno, vysloví, zda jsou dány předpoklady pro legitimaci. Po provedení tohoto usnesení postoupí žádost se svým usnesením a příslušnými listinami —

případně proti navrácení i se spisy — zemskému úřadu, který jest požádati o sdělení výsledku žádosti.

Čís. 14499.

Dlužník může se platně vzdáti práva na nezbytné obytné místnosti podle § 105 ex. ř., a sjednati s vnuceným správcem nájemní smlouvu.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1935, R I 748/35.)

Podle tvrzení žalobce (vnuceného správce) obývá žalovaný vlastník nemovitosti podléhající vnucené správě kuchyň a pokoj a mimo to používá krámu a dílny. Vnucenému správci zavázal se za toto používání platiti měsíčně 300 Kč, ale nájemné zůstal dlužen, byl na zaplacení žalován, nedodržel splátek podle soudního smíru a obývá tedy uvedené místnosti neoprávněně. Žalobce navrhuje, aby žalovaný byl uznán povinným tyto místnosti vykliditi. **P r v ý s o u d** žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Žalovaný jako povinný má nepopiratelné právo na bezpodmínečně nutné obyvací místnosti (§ 105 ex. ř.). Ustanovení to jest vykládati obmezeně tak, že povinnému mají býti přenechány bez úplaty místnosti pouze nezbytné. Pokud jde tedy o obytné místnosti, není žalovaný vůbec povinen z nich platiti nájemné, a nemohla býti nájemní smlouva vůbec sjednána. Za ostatní místnosti, které slouží provozu živnosti žalovaného, jest platiti přiměřený poplatek. Exekuční soud zakročí k podnětu vnuceného správce, nedostojí-li dlužník svému platebnímu závazku za přenechání místností a v takovém případě bude povinná strana nuceně vyklizena, jak plyne z § 14 návodu pro vnucené správce, a to per analogiam. Není přípustno, aby v rozsahu exekučního řízení, které již samo o sobě znamená donucení proti povinnému, byl opatřen ještě další exekuční titul, nýbrž donucení ležící ve vnucené správě proti dlužníkovi jest v každé jednotlivosti provésti také v tomto řízení s vyloučením pořadu práva. Neplní-li žalovaný svých závazků, může vnucený správce bez dalšího exekučního titulu u exekučního soudu domáhati se vnuceného vyklizení obchodních místností, kterých povinný (žalovaný) používá. Pro nepřípustnost pořadu práva bylo tedy žalobu odmítnouti. **O d v o l a c í s o u d** uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí. **D ů v o d y:** Jde o smlouvu nájemní, uzavřenou vnuceným správcem se žalovaným, již se žalovaný vzdal svého práva jemu podle § 105 ex. ř. příslušejícího na užívání nezbytných místností obytných, kterých potřebuje pro sebe a svoji rodinu s ním ve společné domácnosti žijící. Při tom jest uvážiti, že žalovaný užívá v domě nejen bytu o dvou místnostech, ale i krámu, kuchyň a dílny, tedy místností nad tuto nezbytnou míru v § 105 ex. ř. zmíněnou. Žalovaný také nájemné plnil smlouvou, pokud se týče byl o plnění žalován a uzavřel ve sporu i smír, jímž se zavázal dlužnou činži spláceti. Právem proto žádá vnucený správce vyklizení místnosti stranou povinnou užívaných, ježto strana povinná ani činži neplatí, ani závazek ze smíru neplní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.